

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Negyed évre 1 frt 60 kr.

Egyes szám ára: 15 krajcár.

Kiállításai csupán a kiadóhivatalnál lehet
B-Gyarmaton.

Kiállításai pénznek, reklamációk és hí-
radások a kiadóhoz intézendők.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HÍRADÓ.

Politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap.

A lap szellemi részére a nyilatkozó
vonalakon minden közlemények a szer-
kesztőhöz küldendők.

Hirdetések díja: öt hasábon petiten
5 kr. — Nagyobb és többhónali hirdé-
tések jutányosan csökkenthetők.

Bályeg minden belkiállításnál 30 kr.

Nyitólár garmond sora 20 kr.

A vácz-gyarmati vasút ügyében Nóg-
rád megye nagyrabecsült alispánjától vettük a
következő helyreigazító, tájékoztató és sok
tekintetben megnyugtató sorokat:

A vácz-balassa-gyarmati vasút tárgyában
folyó évi május hó 3-ikán megjelent közle-
ményre, miután mindenki meggyőződését a
véleményét tisztelni tudom, s azon jogát is
elismerem, hogy a közügy bármely ágában
alkalmazott vagy vállalkozott tényezők mő-
ködését elfogulatlanul bírálni joga van, bi-
zonnyal nem vettem volna fel tollamat, ha a
cikk írója oly factorokat nem sért, kik ma-
gokat a lapok olvasó közönsége előtt már csak
azért sem védhetik, mert a támadásról tudó-
másuk nem lehet. Minthogy pedig a kérdések
vasut ügyét, a megjelent cikk alapján merem
állítani, a cikk írójánál melegebb érdeklődés
és támogatásban részesítem, kénytelen vagyok
az engedélyesek ellen felhozott sértő kifejezé-
seket visszautasítani.

Az előző számok egyikében volt szerén-
cséje a vasuti helyi bizottságnak kijelenteni,
hogy kivatalos illetve hiteles tudósításoknak
a kérdések vasut ügyében csak azok tekinten-
dők, melyek a vasuti bizottság buzgó s a va-
sut körül fáradszónak munkállo jogi taná-
csosai Kövy Tivadar úr aláírásával jelennek
meg. Hogy az ügy lassan fejlődik, lassabban
mint mindnyáján óhajtanók, az kívülünk s
befolyásunkon kívül eső körülményekben ke-
resendő; de annyit kijelenthetek, hogy még ez
ideig fel nem akadt a jelenleg az osztrák ma-
gyar állam vasut társaság általam nem régi-
giben teljes figyelem s elővigyázattal megsür-
gült választ várjuk a csatlakozás tárgyában
tett előterjesztésünkre, mely előzőleg eldön-
tendő kérdés után még sok egyéb dolog lesz

tisztázandó, mielőtt egyáltalában az ügy odáig
megérnénk, hogy azon kérdés valljon kivihető e
ezen vasut vagy sem? tisztázottnak lenne te-
kinthető.

Vasutakat parancsszóra s felfujni nem
lehet. Ott hol annyi tényezőnek közreműködése
van szükség, pénz és nyereségről van szó, min-
denki hajlandó látni azon tanácsra: „lassan
haladj tovább érsz!”

A közönség véleményét senki Wertheim
szekrénybe zárni nem akarhatja, mert nem
lehet; s ép azért csak örülni fogok, ha elfo-
gulatlan s az ügy érdekében irt felvilágosi-
tások, jó tanácsok napvilágot látnak; de
határozottan kárhoznak kell a közügy ér-
dekében oly alakját a nyilatkozatoknak, mint
amilyen a lapok május elején irt vezércikk volt.

Végül pedig a cikk írójának ki kell je-
lentenem, hogy én sem lutheranus sem catho-
licus vármegyét nem ismerek, de igen is
ismerem Nógrád vármegyét s annak lelkes kö-
zönségét, s ép azért a vasuti ügynek csakis
törvényes s megengedett eszközökre s a megye
közönségének s első sorban érdekeltiségének
elfogulatlan támogatására van szüksége.

B-Gyarmat, 1885. május hó 7-én.

Schöszky János,
alispán.

A Nemzethez!

Hazaszerte ismeretes dolog, hogy a mult
hóban megalakult Kolozsavári az Erdélyrészi
M. Közművelődési Egyesület a magyar elem-
fentartása, a nemzeti szellem ébresztése s a
magyar állameszme védelme és erősítése czél-
jából.

Nem tagadjuk, hogy első sorban társa-
dalmunkat sújtja a felelősség a nemzettest egy

részének számos megyénkben történt elporló-
dásáért; hogy régi idők óta megrogzott köz-
nyűségben összedugott kézzel nézte fajunknak,
mondhatni, élve-temetkezését; de másfelől ar-
ról is megvagyunk győződve, hogy a letűnt
nemzedékek eme régi bűnét mai társadalmunk
van hivatva erényeivel, s hőies erőfeszítéssel
helyre hozni. Mindnyájunk a nemes feladat,
vállvetett munkával, kitartó hazafisággal meg-
akasztani fajunk pusztulásának végzetesét vál-
ható eme folyamat. A szószék a maga tett-
rebuzdításával; az iskola a maga tanításával
és nevelő hatásával; a községek és megye ér-
telmisége erélyök legjavával; e haza minden
nagyja kicsinje vagyoni tehetőségéhez mérő ál-
dozattal lásson munkához, hogy megmentse,
megtartsa fajunknak birtokában, népben és
nyelvben, a mi megmenthető és megtartható.

Elvégre észrevettük, hogy immár ült a
cselekvés és kitartó hazafiság órája, s egyse-
letünk ápril hó 12-én e hazarész vidékeinek
nagyarámú képviselői közreműködésével épen
a végre alakult, hogy az önvédelem nemes és
a közművelődés eszközeivel folytatandó nagy
munkáját tervszerűen megkezdje és isten segít-
ségével és az egész haza támogatásával diadalra
segítse, mert társadalmunkat hová-tovább mind
jobban áthatja az a nézet, melyet Kossuth
Lajos nagy hazánk fia, egyesületünkhez inté-
zett szövegében így fejezett ki: „minden talp-
klatnyi térről, melyet itt a magyarság elvonnit,
hazánk ezeréves állami jellegének biztonsága
csorbul.”

Abban a reményben bocsátjuk ki e fel-
hívásunkat, hogy minden község, testület s
általában e haza minden fia és leánya, tehet-
sége szerint jó szívvvel járul az együttes cselek-
véshez s nem engedi, hogy erdélyi hazarészünk

TÁRCZA.

Léna és Jánosak.

I.
Árva dalaim titkos magányban
Lelekemből a bánat csalta ki.
Nem tudom mit érsz, azt tudom csak,
Hogy lelkemnek ők fennlányai.
Ha a bánat megrohanja lelkem,
Egy darabja dalban elszakad.
Bár gyötörnek, mégis Kéjes-édes
Túrni dalteremtő kincset.

És a lelkem nem is lesz szegényebb,
Ki nem fogynak onnan a dalok —
Igy az égről, ámbár egyre hullnak,
Soha nem fogynak a csillagok.

II.

Emészt a vágy, gyötör a bánat,
Szememből könny kicsordul.
Na, mián! azért te búska búska?
Hisz sorsem jobbra fordul.
Neked nincs vágyad, bánatod
Imádkoztál férj eléd.
Hisz nem soká nekem se lesz
Nyirkos sír börtönében.

III.

Inog a föld lábam alatt,
A mennyből fényre szakad.
Két ártatlan szelíd szemed
Ókosta az én vesztemet.
Édes szemed mélyre nyert,
Aszart, vagyok ilyen beteg.
Ha haldoklom, nézzemre
Jól el szívem szép szerelme!

Ha megvessz a halál fagya,
Lelekj csókot ajakaimra!
Hé szeretőd ajakára,
Előszörre utoljára.

IV.

Te pihenés illatos szobájában
Kis ajkodon piros mosoly . . .
Járok, kéllek a gyászos tőben,
Azt jó lelkemmel ölelel.

Téged környékes anyha álom,
De engemet az öröklet . . .
Csak rózsák szálam ifjú lányka
Általodál édes, szépet!

Városnyi Gyula.

Lilla.

(Borélyke.)

„Ki nem érez meg külsőnk a természet titkos
befolyását, melynek alá vagyunk vetve ellenállhatat-
lanul?” mondá Dezső barátjához fordulva Géza.

„Mond csak Dezső, nem öröme az életünk szép
világának, midőn a legesebb költőszet, a legmagasabb
fantázia, a tulisztott képzeleti erő elénkbe hozza az
eszményi nők legszebbikét: ideálunkat!”

„Most láttam őt először,” folytatá Géza szentve-
délyesen. „Szívem soha lázasabban nem vert, sohasem
érez lelkem annyira a vágy uralmát, mint ez első ta-
lálkozásakor. E gyönyörű barna ifjú hölgy, ki tisztá
nyugalommal, a neki sajátos kedves mosolyával, sé-
tált anyja oldala mellett a fűdő sötányán, — megza-
várta szívem nyugalma. Soha még így nem éreztem
magamat. Nem emlékezem, hogy valaha ily kedves,
elragadó szépségű nőt láttam volna életemben.”

Egy pillanatnyi csend állott be, miközben Dezső
fűrközve tekintett barátjára; mert még sohasem hal-

lott Gézától ily elragadó kezesedést — nőkről, ő ki
stolikus nyugalommal viseltetett a szépnem iránt, meg-
foghatatlannak találta Géza barátjának ily vehemens
kitöréseit.

„Csakugyan egy becsületes kedves Géza, mintha
fülig szerelmes volna! De nézi rám legalább! Hisz
barátod, testvéred vagyok; talán megérdemlek annyit,
hogy meghallgass?”

Géza tévelygő tekintete csak ideálját nézte me-
rőn és nem hallott semmit barátja szavából. Dezső
pedig látva, hogy Géza a valódi komolysággal ejte
ki szenvedélyes szerelmének hangjait, nem zavarta őt
többé!

Lilla ritka és kedves szépség volt. Elegáns fe-
hér ruba övezte könnyű öntetét. Vállait sötétzöld
köpenyke takará, melyet kétségtelűen az esti szellő el-
len vett föl, kezeit azonban szabadosan függeszté a szok-
tájára, — láttatni engedő arcának sügőre hálalány-
ságot, mely oly szép összehangolásban volt öltöztetésével.
Mellette állt anyja. Géza szótlanul haladt el mellettük.

„Ki ez?” kérde Dezső. „Ő!” válaszolt Géza.

De ennyi elég volt Dezsőnek, hogy a legkedve-
sőbbben méltányolhassa barátjának legjobb ismételt Most
meg Dezső is majdnem ugyanazon élményeket érezte
szívében, mint Géza.

A halvány sugár, mely megvilágította a fűdőt,
nemsokára eltűnt, és ugyanegy időben a nap is hal-
ványulni kezdett. A hölgyeket lassanként sűrű árny
vonná be s a sötéttség lassan lassan bekövetkezett.

Géza egyedül ment lakására s a nagy ingatlott-
ságtól kimerülve, nemsokára elaludt. Álmában valami
fantasztikus tájkép látszott előtte fölelevenedni. Ott
egyedül Lillát, megint abban az elragadó fehér ruba-
ban, kezében nefelejts csok. Géza mosmirtól követta a

„Magyarország jobb keze“ magára hagyottságban megbénuljon.

Örökös tag mindazon jogi személy, vagy testület, mely legalább 500 forint alapítványt tesz a ez alapítványt 5 év alatt lefizeti.

Alapító tag, ki legalább 100 forintot készpénzben, ovadékképpen örtékpapirban vagy kötvényben befizet. A befizetés legkésőbb 5 év alatt történik; addig 5%-os kamat fizetendő.

Rendcs tag, ki magát 6 évre évenkénti 2-2 forint fizetésre kötelezi, vagy a ki ugyanazon időre egyszerre 10 forinttal megváltja e kötelezettséget.

Pártoló tag, aki aláírásával legalább 3 évre évenkénti fizetésre kötelezte magát. Pártoló tag szavazattal nem bír.

Netaláni adományok is elfogadhatók.

Aláírási ív a „Nógrádi Lapok“ szerkesztőségénél is van letéve.

Kolozsvárt az Erdélyrezi M. Közművelődési Egyesület Ideiglenes Választmányának 1885. április hó 19-én tartott üléséből.

Sándor József,
titkár.

Dr. Haller Károly,
elnök.

Nógrádvármegye közönsége nevében gróf Forgách Antal özvegyéhez intézett részvétírat.

Kegyelmes asszony! Mély megilletődéssel értesültünk gróf Forgách Antal ö. kegyelmességének elhunytáról.

Azon kiváló érdemek, melyeket a boldogult megyék közéletének buzgó szolgálatában szerzett felejtélennek tűnik előttünk emléket.

Azon szerep, melyre különben őt dicső öccének kegyeleti emléke, kitűnő egyéni tulajdonai, nagy tudománya, magas műveltsége, az előbb betöltött fényes hivatali méltóságok, a legfelsőbb helyről nyert kitüntetések, s a b. gyarmati és losonczyi választó kerületek ismételt nyilvánírt bizalma hivatottá tették: bizonyára hosszú időn át betöltötte. marad.

Azon tiszteltet pedig, melyet irányában mindenkor őszintén tannítottunk, elhunytával a legintézetesebb ke-

hájos bölgyet, nem akarta magányos csodjót megvárni. Majd a lánya a tő felé haladt s egy könnyű kis lélekvesztőbe szállt. „Mily isteni kép!“ kiáltott föl álmaiban Géza, „egy fiatal bölgyet egyedül csónakázni látni.“ Lilla igen ügyesen szelte evezőjével az ezüst habokat, s szandolija hatyó könnyűségével siklott a habokon keresztül. Egyezre csak erősebben fűjt a mál; a habok sajnosabban csapkodnak a kis csónak oldalaihoz. Majd jobban hullámozik a tő s Lilla teljes erővel igyekszik a már messze elhagyott part felé evezni. De a fölécsapódó hullámok tervét meghátrálták s még inkább messzebb vitték őt a tő közepére. Most egy átható éles alkoly, és a kis szandolin almerült!

Géza mint egy őrdit leold egy nagyobb csónakot, s a veszély érzetében, ember fölötti erővel küzd a habokkal, hogy minél hamarabb érkezhessen meg a maradványok színhelyéhez. Nemsokára észrevett karjai elérték a veszélypontot, hol a víz színén egy fehérhús bölgy kúszott az élet halálal. Egy pillanat s Lilla, ki bámulatos szánásával tartotta főt magát a habokban, meg volt mentve. Géza plaidjével takarta be a kimerült leánykát, s visszaindult a part felé.

A parton már többen várták a nap hőst, a bátor megmentőt. A drága életet édes anyja vette át s vitte rögtön lakásukra.

És mi történt Gézával: fölébredt!

A nap már régen fölkel, midőn Géza fölébredt. Szemei villámlottak, arca lázas tűsben égett. Lilla volt még előtte, az a kedves lánya, kit megmentett a vízbefutástól.

Gondosan fölültöködött s kiment a sötányra, hogy igazoltságot némiel enyhítse a szabad levegőn. Agya még mindig forrongott az éjjeli álomtól. Éppen azon gondolkodott, mi uton módon mutassa be magát Lillának. midőn egyszerre majd csaknem elájult.

Egy csinos ismeretlen férfi, karjánál fogva vettette Lillát, az ö boldogságát.

Még pár percz előtt a fiatal lelkeshitlenségének élénk, ragyogó színeivel festette le jövő boldogságát — s rá pár percz múlva örök romban látta legszebb reményét. örökre!

Epp most jött vele szemben Dező, a kitől megtudta az iszonyatos valót: hogy Lilla menyasszony.

„Ma lesz az eljegyzés.“ mondta szomorúan Dező, ki mindjárt észre vette hogy barátja milyen boldogtalan.

„Még ma elutazom.“ mondta ideges hangon Géza, és örökre agglégény maradok.

gyelet forrásává vált, minnek bizonyosságul fogadja Nagyméltóságod őszinte részvétlét jelen nyilvánírtat.

Kelt H.-Gyarmaton, Nógrádmegye törvényhatósági bizottságának, 1885. évi április hó 16-án tartott rendkívüli közgyűléséből.

A losonczyi gőzmalom.

Elsősorban is sietünk közre tenni, hogy a „L. és V.“ tisztelt lapjának mult számában igen megfontolt vezércikkben a gőzmalom részvénytársaság elnöke kiadott közlönyét, Gr. Gyurky Ábrahám urat hozza ajánlatba. Mi természetesen csak annyit mondhatunk hozzá, hogy ez nemcsak szerencsés gondolat, hanem, ha a nemes grófot, jelenlegi halmozott teendői mellett sikerülend ezen sok fáradságot igénylő állásra megnyerni, — úgy a gőzmalom ügye megoldottnak tekinthető.

A gőzmalom további sorsa tekintetéből május hó 5-én Gr. Gyurky Á. elnöklése mellett Losonczon részvénytársasági közgyűlés tartott, melynek határozataiból kiemeljük a következőket. Ugyanis a társaság kimondta a liquidációt, s a felszámolásokat fogantatásával a „losonczyi takarékpénztár és hitelintézet“, „Nógrádmegyei népbankot“ és a „besztercebányai takarékpénztárt“ bízza meg. Ezen pénzügyi intézetek a lejárathoz levő váltók honorálását elvállalták. A közgyűlés Flittner Ede besztercebányai kereskedőt kiküldte és felhatalmazta arra, hogy a gőzmalommal összeköttetésben lévő hazai és külföldi liest-raktárakat leltározza és a készpénz-készletről számoljon le. (Ezen raktárakban több százezerre menő érték fekszik.) Konstatálta, hogy a marcius végén kimutatott 1,750,000 frtra becsült vagyont mérleg a valóságnak megfelel. Kimondta, hogy a részvényesek 200,000 forint erejéig biztosítékot tartoznak adni, mely szükség esetén behajtható. Ezen összeg egyelőre a részvényesektől be nem szedetik, mert a malomnak áru aktívái több százezerre rúgnak, úgy hogy a váltó adóságok ezekből teljes fedezetet találhatnak. Búsbak Ádám úr megbízott, hogy a malom összes ingó és ingatlan vagyonát leltározza. Általában pedig az ügyek lebonyolításával Pokorny Gusztáv, Búsbak Ádám urak és egy besztercebányai kiküldött vannak megbízva. Meg kell még érintenünk, hogy a malom működik nappal, (az éjjeli munka beszüntetett) mindaddig, míg a megrendelt és a megvett buza mennyiség fel nem dolgoztatik; azonban a malom munkáinak, kivéve a fő és alkővágót, fel lett mondva. A megállapodások törvényeszi jóváhagyás végett be fogunk terjesztetni, mindazon által a felszámolási munkák már is folyamatba léptek.

Ex a mostani helyzet, mely azonban minden perczben változhat.

Nemzeti intézet.

A „Nógrádmegyei Nemzeti Intézet“ választmánya Huszár László úr elnöklése alatt, a közgyűlés tárgyait előkészítendő, április 26-án ülést tartott. Melyben több küldöttségi jelentés terjesztetve elő, a tagok gyűjtőre kiküldött bizottság intézkedései, úgy a Gonda Károlyral megkötött egyezség jóváhagyott. Az intézet működéséről tapasztalható eredmények kellő világlatban tartására egy törzskönyv vezetése határozatott. Melynek rovatai az iskolák, a tanítók és tanulóknak vonatkozó a magyarosodás szempontjából figyelemre méltó adatokat s különösen az e téren való haladást fogják feltüntetni.

A mult évi számadás, mely szerint bevétel 1539 forint 65 kr, kiadás 790 forint 12 kr, maradvány 749 forint 43 kr s az intézet vagyoni állapota 16,049 forint 43 kr, jóváhagyván, a közgyűlésnek elfogadásra ajánlatott, hasonlóképen a jövő évi költségvetés 1155 forint 93 kr, bevétel és 972 forint 93 kr kiadással.

Tanítók jutalmazására felvétellett 600 forint, magyar tankönyvek beszerzésére 100 forint s az alapítókhoz csatolandó 170 forint.

Tekintettel arra, hogy a felvidéki magyar köznevelődési egyesület a magyar nyelv terjesztéséhez buzgó tanítókat megyénkben is jutalmazza, ezen hason irányu egyesület felkérrel határozatott, mikép a Nemzeti intézet által jutalmazottakról tudomást szerzendő, az intézetnek a jutalmazások tárgyában intézkedő választmányi ülésen egy B.-Gyarmaton lakó tagja által részt vegyen.

Elnök bejelentéi Seitzovsky Jánosné öngyassága által az intézet céljaira felajánlott 5-frtyi adományt, mely örömmel fogadtatván, a választmány hálás köszönetét jegyzőkönyvileg kifejezni határozta.

Végül több lényegtelenebb ügy elintézésé után a rendes közgyűlés a tavaszi megyei közgyűlés napjának délutáni 5 órájára a megyeház kistermébe tüzetett ki.

B.—r.

Rákóczy Ferencz hamvai.

A magyar történelem tanuskodik, róla, hogy a magyar mindig kegyelettel volt ösei iránt.

Beszékesége a történelem felismeri s hazája sorát érdeklő vezető nagyjainak sorozata.

A political és irodalom szereplőinek emléket emel, hogy a későbbi századok szűkei is elajánthassák és kövessék a nemzet és a társadalom szellemi anyagi javításáért küzdő nagyok halhatatlan érdemeit, melyek legtöbbször nagy küzdelmek, öldöztetések, szenvedések, nélkülözések és a halál forrásai voltak.

Szép fővárosunk is lelkesült örömmel östeti ércbe egy Széchenyi, Eötvös, József Nádor, Petőfi nagyságot; s hol a kegyeletnek ilyen remekai vannak, ott nem hangoshatik el pusztai süsni gyanánt az a felkiáltás hogy: „Hozzuk haza Rákóczy hamvait!“

A nagy száműzött, a haza nagy vértanúja, Rodostó földje helyett leljen drága lejegvő helyet mindenkefelett szeretett hazájában; megérdemli ő ezt, hiszen ő éretünk élt, éretünk szenvedett száműzést; és éretünk halt meg; hadd porladjanak szent hamvai édes hazánk földjében a nagy östök hamvaival.

Ex a hazafias tény lesz azon nagyszemély és méltó hála és elismerés a nemzet részéről, melyben a legnagyobb magyar szabadságharcos emléket drága hazája földjén megörökítjük.

A Rákóczy-kor nagynevű történetírója Thall Kálmán megérdemli a Rákóczy emlékről levett legzebb koszorút.

Adakozunk tehát a szent célra tőlünk kitelböt módon a rójuk le a kegyelet magasztos adóját a haza egyik legnagyobb fia iránt, kinek hamvai idegen földön, Rodostó elhagyatott temetőjében pihennek.

Hozzuk haza Rákóczy Ferencz hamvait!

Pólya Lajos.

Műkedvelői mozgalom.

A b. gyarmati műkedvelő-társulat alakuló közgyűlése május 3-án folyt le a polgári iskola termében, nagy számban megjelent tagok jelenlétében, kikben a legnagyobb contingens városunk minden nemes csal iránt érdeklődő szépei szolgáltatták.

Lelkes eljenzés közt foglalta el az elnöki széket Török Sándor úr, a szervező bizottság elnöke, az östök ifjú Sándor bácsi, kinek beszámoló jelentését a megjelentek általános tetszés közt hallgatták.

A beszámoló beszéd után, egyhangu helyesléssel, alapító tagokul felvételtek a szikör-részvénytársulat azon tagjai, kik részvényeikről a műkedvelő-társulat javára lemondottak.

Nagy érdeklődés közt folyt le a titkos elnökség, melynek eredményét Horváth Danó úr, a szervezőbizottság elnöke hirdette ki. Megválasztottak: elnöktől Török Sándor úr; jegyzőtől Báth Béla úr; rendezőtől Pathe Béla és Vatter Gyula urak; pénztárnokul Bachár Gyula úr; szertárnokul Tapolcsányi Ferencz úr; ügyelőül Höppner Gyula úr. Továbbá választmányi tagokul: Seitzovsky János, Pajor István, Horváth Danó, Milován János, Gonda Károly, Szerény Zoltán, dr. Hermann Károly, Baintner Arnold, Anings: László és Demók Gyula urak.

Tetszés közt hallgatta meg a közgyűlés az imént megválasztott elnök buzditó beszédét s jelentését, a szervező bizottság által beszerzett gazdag ruhatarról és könyvtárról, s minitán a választmányt még arra utaltá, hogy május hóban előadást rendezzen, a legelőkelőbb hangulatban oszlott szét, magával vívén minden jelen volt azt a meggyőződést: hogy ez a társulat, melynek ily melegen érdeklődő s a mellett ép oly tehetős mint szép nőiagjai, és mindenek fölött buzgó férfi tagjai vannak; és a melynek élén ily tapasztalt elnök, szerető atyáként áll: hogy ez a társulat alkálly lesz B.-Gyarmat társadalmának összetartó kapcsa s mozgatható eleme. Adja Isten, hogy úgy legyen!

A társulatnak ez idő szerint 32 működő tis alapító és 110 pártoló tagja van, bele nem érve a szin körüli részvényeseket.

A mint halljuk, bemutató előadásul, folyó hó 16-án, két kisebb vigjáték fog színiú kertülni.

Hogy lesz haszna a országos kiállításnak.

A XIX ik századot a haladás, felvilágosodás szadának szokták volt nevezni, s nem ok nélkül, mert igen nagy haladás történt az ipar, közgazdaság, tudomány, művészet sib terén, úgy, hogy ha a mostani s az előbbi századok culturalis állapotát összehasonlítjuk, óriási különbség lesz az eredmény.

Az ipar tudomány, művészet mai remekel, felfedezései a mult század emberei előtt, vagy egészen ismeretlenek voltak, vagy azt csak a kezdetlegesség első stádiumában ismerték. A kutatásokban kifáradhatlan emberi ész mindig újabb és újabb találmányokom felfedezéseken áll naponta diadalát.

Budapesti országos kiállításunk, mely e hó 2-án nagy ünnepélyességgel megnyitott, a művészet ipar közgazdaság s tudomány ez újabb vívmányait, felfedéseit van hivatalos ország világ előtt bemutatni. Az országos kiállítás központi bizottsága, dícséretes buzgalommal minden eszközt megragadott, hogy szígyent ne valljunk, hanem hogy kiállításunk minden irányban tanulságos legyen. Nekünk igen sok ellenségeink vannak, kik sok rossz oldalról denuncziálnak minket más országok s nemzetek előtt. Itt hát ez idő s alkalom, jöjjenek ide, ismerjék meg vendégszeretettünket, iparunkat, művészetünket, haladásunkat s kulturális állapotunkat, és ítéljenek! Adja Isten, hogy sokan legyenek külföldi vendégeink, kik ez alkalommal hozzánk jöve, saját szemekkel győződjenek meg a magyar nép ősi jelleméről s minden téren tett haladásáról.

Ne ringassunk azonban magunkat oly illúziókban, hogy a külföldről hozzánk szoroként jövő idegenek pénzéből nagyrészt fedezni fogjuk országos kiállításunk költségeit. — Ami kiállításunk közönsége, úgy a kiállító, mint a kiállítást megzemlézők nagy quantuma, a hazai polgáraiból fog állani, így tehát a mi szobunk viseli a kiállítás nem csekély költségeit.

De azon áldozat, melyet a célra az ország, egyesek hostak, nem leendő nagy — sőt nem is lehet áldozatnak nevezni — ha oda fogunk törekedni, hogy a kiállítás ne csak egyesekre, hanem az egész országra tanulságossá legyen. — Hiszen a kiállításnak tulajdonképpen nem is lehet más célja, minthogy alkalom nyújtassék mindenkinek ismeretét az újabb vívmányok megzemlélése által gyarapítani. A földműves az iparos, a kereskedő, a bányász, hajós és erdőész, ép úgy megtalálja itt munkája sikeresebbé tételének föltételeit, mint a mérnök, az orvos a tanító s a művész. Mindenki kikeresheti itt a magának valót, látni fogja, hogy mások mily eredményeket értek el az általa eddig nem ismert eszközök segítségével, tanulhat itt mindenki, mert az ismeretek gazdag forrása tárul szeméi elé, s a forrásból mindenki meríthet annyit, amennyit akar, vagy amennyire szüksége van.

De miként vagyunk országos kiállításunkat a hazai összes lakosaira nézve az ismeretszerzés kincsbányájává? — Úgy: hogy ha edes hazánk mindazon polgárai, kiknek módjokban áll, tömegesen, nem sajnálva fáradságot és költséget, örömmel sietnek a kiállítás megzemlélésére, tanulmányozására, azon tanulni vágyó egyéneknek pedig kiknek korlátolt anyagi körülményeik nem engedik meg, a kiállítás megzemlélése végett a fővárosban 7—8 napot töltsenek, közérővel kell lehetővé tenni a kiállítás alapos tanulmányozását, azon kötelezettséggel, hogy szerzett tapasztalataikat lakos társaikkal közöljék. Minden községben található értelmes földműves, képzett tanító, ügyes gazdasz, törekvő iparos, kik ha néhány napot töltenének a kiállításban, abból több haszna lenne a községnek, mint ha más tíz oly ember nézne meg a kiállítást, kik szerzett tapasztalataikat másokkal közölni nem tudják. Ezeknek tehát közérővel, költséggel kell lehetővé tenni a kiállítás megzemlélést. Ha az egyletek, iparvállalatok, társulatok és községek e célra néhány forintot áldoznak azt csak a saját érdekük s a község előmozdítására teszik. Hiszen haladni tanulni, a kösjöt előmozdítani, a hasát fényre s diadalra juttatni, úgy egyeseknek mint társulatoknak szent kötelességük. Hiszenük is, hogy nem lesznek e tekintetben szűkebbek, annál is inkább, mert bizon lehet remélni, hogy a községek ily nemű kiadásai Nógrádmegye hasznos érzelmű közigazgatási és számvizsgáló bizottsága előtt nem mint törülendő, hanem mint helyes és szükséges kiadások fognak tekintetbe vétetni, s így acceptáltnak is fognak. Ajánljuk hát ez ügy mielőlt szívesebben körbeni fölkarolását az intézőkörök becses figyelmébe. Adja Isten, hogy magyarország minden községéből legyen legalább egy tanító, iparos vagy földműves, ki a kiállítást megfogja szemlélni, ezek aután legyenek a szerzett tapasztalatoknak a szépek, jónak és nemesnek, a nép között hű terjesztői, hirdető apostolai.

Nemli, május 6. 1885.

Nagy József.

Gazdaság.

A szécsényvidéki gazdasági egyület választmánya a f. évi ápril 19-én tartott ülést megelőzőleg a földművelési miniszterümtől kedvezményes áron nyert öt berni fajbikát szemléltette meg, melyek ideiglenesen Vancsó Béla tag ur istállójában voltak elhelyezve. Az ülésen tett jelentés, de tapasztalás szerint és meggyőződés a választmány, hogy a bikák egyenként mind kitűnőek ugyan, de korra és nővére nézve még sem egyenlők. Vancsó Béla v. tag indítványára elhatározott, hogy a legnagyobb állat 190 frt, a másik est megközelítő 180 frt, a közepes 160—160 frt, végül az ötödik 140 frt árban engedelmének át.

A tartási módokat meghatározása után a bikák sorbírása folytán így osztattak ki: az egylet maradt a 190 és egy 160 frtos, Lipta-Gerge községnek jutott a 180 frtos, Lócs községnek a 140 frtos és Jászár Sándor úrnak a másik 160 frtos.

Balás Antal elnök jelezvén, hogy a nyugoti faj bikákat már a községek is megkedvelték s eddig volt apaállataikat eladják, hogy amazoktól nyerhessenek successentiát: felhívandónak véli Vancsó Béla urat, nem volna e hajlandó saját tényezállatát az egy letnek átengedni a mily áron.

Vancsó Béla, minthán az egylet kíván gondoskodni a vidéknek ebbeli szükségletéről s bikáját úgy is eladni szándékozik, hajlandó azt az egyletnek átengedni s kéri, hogy azt a választmány becsültesse meg, e becár legyen az eladási ár is.

Ruszinó Antal kiváló figyelmet lát e nyilatkozatban az egylettel szemben, midőn az eladási árat a tulajdonos a vevő egylet egyoldalú becsülésére bizza, azt hiszi, hogy az állatnak teljes értékét kell megadni, mit ő 250 frtban is igen gyengén vél megállapíthatni.

Minthán előadó ez árért a bikát átengedni hajlandó volt, határozatkép annak ily áron való megvétele kimondatott, előadó úrnak kézségeért jegyzőkönyvileg köszönet szavaztatván.

E tárgyban határozatott még: hogy a Ruszinó Antal úr istállójában elhelyezett 3 bika a községnek, és pedig az egyleti tagoknak 50 krért, nem egyleti tagoknak 1 frért folytatási használatára bocsátatik. Egyszerre való jelentkezés esetén vidékieknek előbbesség adatik, valamint egyleti tagoknak is. Folytatási bárcák Enbergor Ödön ur kereskedésében helyeztetnek el, hol azok megszerzhetők.

A báró Kemény Gábor ő exja ajándékozt mintaszőlészettől érkezett 2800 carbenet, 4000 oportó és 500 blafránkiész faj szőlővesszőkre nézve határozatott, hogy a tagokhoz intézett felhívásból képest ápril 20-ig adassanak ki vesszők egyeseknek, a megmaradó részből 300 carbenet, 100 oportó és a nagyburgundi az egylet kertjében iskolába vétessék.

Az első m. át. biztosító társaság értesítése, melyben a jégkárbiztosításra való figyelemztetés mellett tudatja, hogy Nógrádmegyében a díjak öt terményosztályra nézve leszállítottak, tudomásul vétetett.

Romhány, május hó 4. Mult hó 28-án megtartott a romhányi plébániában tartozó terekei főkegyház elemi népiskolájában az évi zárviszta, mely alkalommal, mint máskor is, örökhálára kötelezte nemcsak a terekei hivatelt, hanem minden ember és iskola barátot, a megyénkben mindig a vezérszereplők között minden szépért, jóért és nemesért oly lelkesen buzgó Huszár család. Megható volt látni a magas műveltségű s egy a vallási mint honföldnyi erőnyekben bővelkedő Huszár Lászlóné öngyűségét, hasonló tulajdonokkal ékeskedő három bájos leányának, és két vendégurnónek társaságában, az egyszerű falusi por gyermekek között helyet foglalni, a vizsga menetét a legéberrel figyelemmel kísérni, s fenkölt szellemű leányaival, szeretetreméltó leereszkedő nyájassággal a kiadékokat bátorítani, sőt őket az egyes tantárgyakból szíveket megnyerő modorral kikérdezni. De példára serkentő és a kiadékok szorgalmát sarkalló volt a vizsgának zárjelene, midőn fenttelt öngyűség a mult évben jobblétre szendertült edes anyjának, néhai mgon. báró Bernátfy úrbölgynek végredeleltileg hagyományozott alapítványából, 6 legjobb tanuló között egyenként öt szűlt forintot, a leggyöngédebb anyai intéseket, szorgalomra, vallásosságra, s hazafiságra serkentő buzditásokat tartalmazó jellegű kisérteben sajátkezdélre kiontani, a tanítót pedig 42, nem küllőben a segédtanítót ugyanezen alapítványból 12 szűlt frtnyi jutalomban részesíteni méltostatott. Ilyen példák és ösztönzések mellett kell, hogy felvirájljon az iskolák ügye, ezért hálá érte a nemes szíveknek, de hálára kötelezik Terekei községét a nagynevű Huszár család iránt azon nagylelkű adományok is, melyekkel időnkint templomukat ellátni szokták; így mlgos Huszár Károly ur, megyénknek ez érdemekben gazdag nestora, tavai a terekei templomot egy 80 frt értékű igen szép misemondó ruhával megajándékozta, az idén pedig a majdnem hasznavehetetlené vált orgonát 130 frtnyi költséggel kijavíttatja. Ezer hálá a nyilvánosság terén is ezen nemes szívű, minden jóért buzgó családnak.

Hírek.

Az országos kiállítást máj. hó 2-án Ófelsége a király és trónörökös nyitotta meg. Az egész Európa képviselő volt e fényes nemzeti ünnepünkön, mely mindenha győzelmi felhívója lesz a magyarok kulturális fejlettségének, bizonyítja leaz, hogy a magyarban van erő élni, van erő fejlődni és haladni, s van erő kivívni a művelt cultur népek elismerését. Legyen dicősege, hasznára hazánkban e kiállítás, melyet megemléni tartson minden magyar ember, ki tetszeli hazafias kötelességnek.

Nógrád megye tavaszi közgyűlése, jun. hó 2-án fog megtartatni.

Fényes esküvő. Tegnap, május hó 9-én déli 12 órakor fényes esküvő volt városunkban. Ugyanis Friderik Marikát, Friderik Lajos törvénybírói elnök úr leányát, városunknak egy szűlt dicső, község legkedvesebb és legszeretreméltóbb alakját, esköz vezette oltárhoz József József, főleki vasúállomás főnök úr. Az esküvő fényét emelték a jelen volt magas vendégek, kik azon szép frigynek tanúi voltak. Ott láttak gr. Gyürky Ábrahám öngyűségét, Nógrádmegye szeretett főispánját, a deli állapánt: Soltovszky János urat, majd gr. Berchtold Arthart, gr. Czebrían Lászlót, gr. Pejachovics Arthart, Komjáthy Anselm kir. tanácsost, mint e megye jelenét. Házmányok voltak a menyasszony részéről: Soltovszky János alispán, a vőlegény részéről: gr. Berchtold Arthart, korszorleányok: Adorján Róza, Pálma Ilonka és Tapolcsányi Gizella, vőfélek: Bartók Lajos (ismert jelen írók), Tóth Kálmán és Bárczi, a nemzeti színház tagja. Az esketést Soltovszky Károly plébános ur végezte. A templomban igen szép közönség gyűlt egybe, s a templom előtti tér is telongásig megtelt. Esküvő után fényes ebéd volt a szűlti háznál. A házaspár még az nap Fülekre utazott.

Hymen. Lipcsy Soma Ipolyvági egyvőd úr máj. hó 6-én kélt egybe Gerenday Ilona kismamával B. pesten. — Balás Dániel szűgyi közjegyző esküvője Salamon Ilonka kismamával máj. hó 3-án tartatott meg Kóváron, az esküvő nagy vacsora követte.

Személyi hírek. Gróf Gyürky Á. megyénk főispánja, máj. hó 9-én érkezett a székvárosba, hol az nap 10 óráig a tisztelgéseket fogadta, s azontúl a közigazgatási bizottsági ülésen előkölt. A község biz. tagok részéről a 9 ki ülésen részt vettek: Gr. Berchtold Arthart, gr. Czebrían László, Hasmály László, Kövy Tivadar, Madách Károly, gr. Pejachovics Arthart és Reményfy József urak.

Élőléptetés. Pajor Gáspár 2 od osztályú honvéd százados úr, első osztályú századosát léptetett elő.

Mulatságok. B. Gyarmatos a műkedvelők ez évi első fellépte máj. hó 16-kára tűztett ki, mikor 2 rövid színdarab fog a nyári színházban színez kartalni. Az előadást táncmulatság követendő. — A tisztelet nyári mulatsága máj. hó 31-ke tervezetlik, melynek részletet programját lapunk jövő számában hoztuk. — A női dalok és férfi dalgyűjtés dalostálya, nem pünköszt másod napján (máj. 24-én) hanem jun. végén fog végbe menni.

Símko Frigyes b. gyarmati ev. lelkész ur, ki a községben tevékeny részt vesz, s itteni áldásos működése folytán az értelemi osztály általános és osztalan elismerését, tiszteltét és szeretetét vírtta ki, oly ispertinens és alapalan vádakkal lett megarczolva a bánya kerületi püspök: dr. Szeberényi Gusztáv előt, melyek alapalanágoknál fogva mindnyájuk megbőránkosával találkoztak. A vádaskodás alapját az képezi, hogy a kizárólagos magyar isteni tiszteletnek minden 4-ik v. színapon való megtartása még a mult évben elhatározva lőn, s ezen határozat hasznos leköltét lelkész úr által végrehajtatik. Ezen határozat ellen egy két (több hálá istennek alig van) panasz egyén, vakond munkát kezdett teljesíteni, és sikertült józaváló tótajaku töléseinek közöltöbbsége felbujtani, kik is első ízben 115 aláírással az meperesben flyamodtak a határozat megváltoztatása végett. Wladár Viktor alesperes azonban igen helyesen — a taggyűlés 1. kezeltettkérvényi egyszerűen visszautasította. A felbujtottak közül, most már azonban csak hatan, dr. Szeberényi püspöknel voltak csült érnei, s a püspökös mezesztettek egy újabb panaszt mely telve van valótlanságokkal. Így a többek közt, hogy az egyházi pénztárt a lelkész kezeli, hogy szűrak költetnek el hasznotalan csúlokra, hogy az alapítványok nincsenek rendben, hogy a lelkész úr nem tanítja rendesen a hittant az állami és elemi, és polgári iskolában, hogy a lelkész ur sokasom található otthon, végül pedig, (amit perze előre kellett volna mondanunk) hogy a lelkész úr hosta be a magyar isteni tiszteletet. A püspök Szebla János alesperes árbon küldte le a panaszt vizsgálat s a dolgok lehető békés kiagyűltetés végett. Szebla János alesperes úr Huzsárkövön máj. hó 4-én el is jött B. Gyarmatra, s itt a legesigerőbb vizsgálat teljesítése után mindent rendben találta minthán úgy tapasztalta, hogy a 6 panaszú vádaskodása lelkismertelen felbujtás követszménye volt, s hogy a panaszt aláíró vádlók kik, különben egy kettő kivételével tiszteletes egyéneknek tekinthetők, jóformán megbánták tettöket, aszlid jó modorrával a felbujtotti kedélyeket lecsillapította és a békét helyre állította. Nemis kell mondanunk, hogy az egyháznak kitűnő felügyelője. Kövy Tivadar úr, az egyház többi intelligens tisztikarával, a vádakat postáról postára alapalanoknak igazolta a alesperes úr előtt. Örvendően jelentésgnek kell kiemelni, hogy a tárgyaláson több tótajaku derék földészűk a magyar isteni tiszteletre vonatkozó határozat mellett tisztelettel nyilatkoztak s az összes fiatal földész nemzedék határozottan kiválya a kizárólagos magyar isteni tiszteletet. De hát a megburcolás mégis megtörtént, s ezért kötelessége az egyháznak, hogy szeretett lelkészének az erkölcsi elégtételt hová előbb adja meg, s nézzen utána, kik ezen áldatlan felbujtásnak értelmi szerzői? Ezeket kell leplezni és a közmegevetésnek általadni. A derék alesperes úr mánap d. u. 4 óráig maradt községben, s délben Kövy Tivadar felügyelő úr vendége volt, ki tiszteletére az egyház több kitűnőbb tagját meghívta a valóban fényes ebédre, melynél csak a derék háziasasszony páratlan előkönyösége figyelmé volt fényesebb.

Berczelly Jenő igazságügyi minisleri tanácsos úr, megyénk kitűnő fia, Pauler minisleri úr botogatója alatt, a képviselőházban az igazságügyi minislerismot képviseli, s legutóbb a határvidéki határhá-

